

Kohtuasi C-392/22**Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1****Saabumise kuupäev:**

15. juuni 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Haagi esimese astme kohus, 's-Hertogenboschi kohtumaja, Madalmaad)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

15. juuni 2022

Kaebaja:

X

Vastustaja:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (justiits- ja julgeolekuküsimuste riigisekretär, Madalmaad)

Põhikohtuasja ese

Vastustaja jättis läbi vaatamata kaebaja varjupaigataotluse, sest tema hinnangul vastutab selle läbivaatamise eest Poola. Kaebaja vaidlustab selle otsuse, sest kardab, et Poolale üleandmise korral satub ta olukorda, mis on vastuolus hartaga tagatud põhiõigustega.

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

Rechtbank (esimese astme kohus) esitab ELTL artikli 267 alusel eelotsuse küsimused vastastikuse usalduse põhimõtte ulatuse ja eesmärgi kohta seoses kaebaja üleandmisega vastutavale liikmesriigile, kui selles liikmesriigis rikutakse kaebaja ja üldiselt kolmandate riikide kodanike põhiõigusi mh nende tagasisaatmise (*pushbacks*) ja kinnipidamise tõttu. Samuti tekib küsimus, millised tõendid on kaebaja käsutuses ja milline tõendamisstandard on kohaldatav, kui kaebaja väidab, et üleandmine tuleb Dublini määruse artikli 3 lõike 2 alusel

keelata. Lõpuks tekib küsimus, kas esitatud küsimustele vastamisel on oluline see, kas kaebaja tõendab usutavalt, et puudub tõhus õiguskaitsevahend.

Eelotsuse küsimused

I Kas Dublini määrust¹, arvestades selle põhjendusi 3, 32 ja 39 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta² artiklitega 1, 4, 18, 19 ja 47, tuleb tõlgendada ja kohaldada nii, et riikidevahelise usalduse põhimõtte on jagamatu, millest tuleneb, et liidu õiguse rasked ja süstemaatilised rikkumised, mille paneb võimalik vastutav liikmesriik enne üleandmist toime kolmandate riikide kodanike suhtes, kes ei ole (veel) Dublini määruse alusel tagasipöördunud, välistavad täielikult üleandmise sellele liikmesriigile?

II Kui vastus sellele küsimusele on eitav: Kas Dublini määruse artikli 3 lõiget 2 koostoimes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklitega 1, 4, 18, 19 ja 47 tuleb tõlgendada nii, et olukorras, kus võimalik vastutav liikmesriik rikub raskelt ja süstemaatiliselt liidu õigust, ei või üleandev liikmesriik Dublini määruse raames kohe lähtuda riikidevahelise usalduse põhimõttest, vaid peab kõrvaldama kõik kahtlused selle suhtes, et taotleja ei satu pärast üleandmist Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 4 vastuolus olevasse olukorda, või siis tõendama, et seda ei juhtu?

III Milliste tõenditega saab taotleja põhjendada oma väiteid, et tema üleandmine on vastuolus Dublini määruse artikli 3 lõikega 2, ja milline tõendamisstandard on seejuures kohaldatav? Kas üleandval liikmesriigil on, arvestades Dublini määruse põhjendustes esitatud viiteid liidu õigustikule, kohustus teha koostööd ja/või veenduda esitatud andmete õigsuses või tuleb kolmandate riikide kodanike põhiõiguste raske ja pideva rikkumise korral võtta vastutavalt liikmesriigilt individuaalseid tagatisi selle kohta, et pärast taotleja üleandmist austatakse (kõigiti) tema põhiõigusi? Kas vastus sellele küsimusele on teistsugune, kui taotlejal puuduvad tõendid, kuna oma järjepidevate ja üksikasjalike avalduste toetuseks ei suuda ta esitada dokumente, samal ajal kui seda ei saa avalduste laadi arvestades oodata?

IV Kas eespool punktis III esitatud küsimustele antakse teistsugune vastus, kui taotleja tõendab, et kaebused vastutava liikmesriigi ametiasutustele ja/või edasikaebamine ei ole võimalik ja/või ei ole tõhus?

Viidatud liidu ja rahvusvahelise õiguse normid

Genfi pagulasseisundi konventsiooni (edaspidi „Genfi konventsioon“) artiklid 1 ja 33.

¹ Määrus (EL) nr 604/2013 (L 180/31).

² Euroopa Liidu põhiõiguste harta (2012/C 326/02).

Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklid 1, 4, 18, 19, 47, 51–53.

Määruse (EL) nr 604/2013 (edaspidi „Dublini määrus“) põhjendused 3, 19, 32 ja 39 ning artiklid 3, 5 ja 17.

Direktiivi 2011/95/EL artikkel 4.

19. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Jawo (C-163/17, EU:C:2019:218, punktid 78–92).

16. veebruari 2017. aasta kohtuotsus C. K. jt (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, punktid 59, 63–65, 75 ja 76).

Põhikohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Kaebaja esitas 9. novembril 2021 Poolas rahvusvahelise kaitse taotluse. Ta sisenes Madalmaadesse 21. novembril 2021 ja esitas 22. novembril 2021 Madalmaades rahvusvahelise kaitse taotluse. 1. veebruaril 2022 sõlmisid Madalmaad ja Poola Dublini määruse artikli 18 lõike 1 punkti b alusel kokkuleppe vastutuse tunnustamise kohta, milles Poola tunnustab oma pädevust varjupaigataotluse osas.
- 2 Vastustaja ei vaadanud 20. aprilli 2022. aasta otsusega läbi kaebaja rahvusvahelise kaitse taotlust, sest peab Poolat selles osas pädevaks. Kaebaja esitas selle otsuse peale kaebuse. Voorzieningenrechter (ajutisi meetmeid kohaldav kohtunik) otsustas esitada Euroopa Kohtule küsimused eelotsuse tegemiseks ja andis korralduse, et kaebajat ei tohi kaebuse kohta otsuse tegemiseni Poolale üle anda. Kuna eelotsusetaotlused kohtuasjades C-614/21 ja C-208/22 (kaks sarnast asja seoses varjupaigataotlusega, mille suhtes peeti pädevaks Maltat ja Horvaatiat) on tagasi võetud ja Euroopa Kohus ei pea seetõttu enam otsust tegema, esitas Rechtbank (esimese astme kohus) tol ajal esitatud küsimused Euroopa Kohtule uuesti.

Põhikohtuasja poolte peamised argumendid

- 3 Kaebaja vaidlustab oma üleandmise Poolale, sest ta kardab, et seal rikutakse tema põhiõigusi, nagu tema ütluste kohaselt juhtus juba sel ajal, kui ta seal viibis. Ta väidab, et Poola ametivõimud viisid ta kolm korda nn tagasisaatmise (*pushbacks*) teel Euroopa Liidu territooriumilt Valgevenesse. Kaebaja põhjendab oma väiteid oma isiklike avalduste ja valitsusväliste organisatsioonide teadetega kolmandate riikide kodanike ja Dublini määruse kohaselt Poolale üleantud isikute olukorra kohta Poolas.
- 4 Vastustaja leiab, et vastastikuse usalduse põhimõtte (mida küsimustes on nimetatud riikidevaheliseks usalduseks) ja vastutuse tunnustamise kokkuleppe alusel võib lähtuda sellest, et kaebaja põhiõigusi pärast tema Poolale üleandmist ei rikota. Samuti puudub kaebaja jaoks oht, et teda tagasisaatmise (*pushbacks*) teel

Poola territooriumilt välja viiakse. Lisaks ei ole kaebaja oma väiteid kogemuste kohta Poolas dokumentidega tõendanud. Ta ei kaevanud ka Poola ametivõimudele liidu õiguse väidetava mittejärgimise üle, kuigi ei ilmnenud, et see ei ole võimalik. Lõpuks ei ole selge, mida Rechtbank (esimese astme kohus) esitatud küsimustega kaitsta tahab. Nimelt on komisjoni ülesanne algatada Poola suhtes rikkumismenetlus, kui see liikmesriik kohaldab tagasisaatmist (*pushbacks*) või eirab kohtu otsuseid.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 5 Rechtbank (esimese astme kohus) leiab, et Dublini määruse kohaldamisel kehtib vastastikuse usalduse põhimõte ning lähtuda võib sellest, et taotleja ei satu pärast üleandmist harta artikliga 4 vastuolus olevasse olukorda. Kui taotleja väidab vastupidist, peab ta seda ka tõendama.
- 6 Dublini määruse artikli 3 lõike 2 kohane läbivaatamine puudutab üksnes üleandmisjärgset olukorda, eelkõige vastuvõtmist ja elamistingimusi varjupaigamenetluse ajal ning selle menetluse kvaliteeti vastutavas liikmesriigis, kusjuures viimati nimetatu hõlmab ka seda, et välismaalane võib vajaduse korral esitada vaide ja liikmesriigi kohtule kaebuse.
- 7 Menetlustes, mis puudutavad üleandmisotsuseid Dublini määruse alusel, peab Rechtbank (esimese astme kohus) üha sagedamini lahendama õigusküsimust, kas vastastikuse usalduse põhimõttest tuleb lähtuda olukorras, kus ilmselgelt rikutakse põhiõigusi eri liikmesriikide territooriumil või eri liikmesriikide poolt. Teatatud on paljudest tagasisaatmise juhtudest (*pushbacks*) ja kolmandate riikidega sõlmitakse kokkuleppeid liitu sisenemise takistamiseks (*pullbacks*).
- 8 Samal ajal peavad liikmesriigid järgima Genfi konventsiooni, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni (EIÕK) ja hartat. Neis kehtestatud tagasisaatmise keeld, mis Euroopa Inimõiguste Kohtu hinnangul eeldab varjupaiga taotlemise põhjuste uurimist igal üksikjuhtumil, minetab siiski tähtsuse, kui kolmandate riikide kodanikel tehtaks tegelikult võimatuks siseneda liidu territooriumile, et taotleda rahvusvahelist kaitset.
- 9 Rechtbank (esimese astme kohus) teeb kohtuotsuse Jawo põhjal järelduse, et vastastikuse usalduse põhimõte tähendab usaldust, et liikmesriigid alati austavad kõiki põhiõigusi ja tagavad nende järgimise kõigi isikute puhul.
- 10 Tagasisaatmise ja liitu sisenemise takistamisega (*pushbacks* ja *pullbacks*) kahjustatakse aga Dublini määruse tõhusust ja vastastikuse usalduse põhimõtet. Varjupaigataotlejaid ähvardab piirilt tagasisaatmise oht ja neil takistatakse teatud liikmesriikides kaitset taotleda. See omakorda suurendab survet teiste liikmesriikide suutlikkusele anda varjupaika ja võtta vastu varjupaigataotlejaid.
- 11 Taotlust menetlev asutus võib eespool nimetatud põhimõtte alusel lähtuda sellest, et taotleja põhiõigusi ei rikota pärast tema üleandmist. Kui taotleja siiski kohtus

tõendab, et tema põhiõigusi ja/või üldiselt kolmandate riikide kodanike põhiõigusi vastutavas liikmesriigis ja vastutava liikmesriigi poolt rikutakse süstemaatiliselt, tekib küsimus, kas sellises olukorras tuleb üleandmine täielikult keelata ja/või kas vastutava liikmesriigi kindlaksmääramisel saab automaatselt tugineda vastastikuse usalduse põhimõttele.

- 12 Rechtbanki (esimese astme kohus) hinnangul rikutakse Poolas põhiõigusi juba pikka aega. Seda ei tehta mitte ainult välispiiril, vaid ka pärast riiki sisenemist. Kolmandate riikide kodanikud vahistatakse ja viiakse välispiirile, et nad riigist välja saata, ilma et neil oleks võimalik teatada, et nad soovivad varjupaika taotleda. Rechtbank viitab sellega seoses muu hulgas Amnesty Internationali 11. aprilli 2022. aasta ametlikule avaldusele. Amnesty International osutas selles Poola ametivõimude laialdasele ja struktuursele tagasisaatmise tavale, mille Poola on alates 2021. aasta oktoobrist vastusena Valgevene nn hübriidsõjale seadusega sätestanud. Rechtbanki hinnangul on selline riigisisene õigusnorm ilmselgelt vastuolus liidu õigusega.
- 13 Jättes kõrvale rikkumised välispiiril Valgevenega, tekivad Rechtbanki (esimese astme kohus) arvates usaldusväärsete allikate põhjal lisaks kahtlused Poola kohtute sõltumatuse suhtes.
- 14 Rechtbankil (esimese astme kohus) tekib nüüd küsimus vastastikuse usalduse põhimõtte ulatuse kohta ja ta soovib teada, kas seda on võimalik osadeks jagada vastavalt sellele, kus ja millisel perioodil hartat rikutakse, milliste põhiõigustega on see seotud ja mil määral on tähtis vastutava liikmesriigi hoiak.
- 15 Harta ega EÕIK ei näe ette kõigi põhiõiguste hierarhiat. Seetõttu tuleneb vastastikuse usalduse põhimõttest Rechtbanki (esimese astme kohus) hinnangul nõue austada kõiki põhiõigusi alati ja kõigi liikmesriikide territooriumil ning mitte ainult varjupaigataotlejate puhul, kes pöörduvad tagasi varjupaigataotluse läbiivaatamise eest vastutavasse liikmesriiki.
- 16 Kui Euroopa Kohus tõlgendab liidu õigust nii, et hinnata tuleb üksnes harta artikli 4 rikkumise ohtu asjaomase taotleja puhul, teeb Rechtbank (esimese astme kohus) järelduse, et Euroopa Kohtu hinnangul on vastastikuse usalduse põhimõte osadeks jagatav. Sel juhul palub Rechtbank (esimese astme kohus) Euroopa Kohtul selgitada, millist õiguslikku alust tuleb seejuures kohaldada.
- 17 Keskne õigusküsimus on, kas kohtud peavad jagama vastastikuse usalduse põhimõtte osadeks nii, et tegemist on usaldusega enne üleandmist ja usaldusega pärast üleandmist, usaldusega tagasipöörduva varjupaigataotleja konkreetse olukorra vastu ning usaldusega selle vastu, et vastutav liikmesriik austab kolmandate riikide kodanike kõiki põhiõigusi.
- 18 Otsus põhineb „usaldusel“, kui tegemist on oodatavate tulevaste sündmustega. Kui tegelikult on kindlaks tehtud, et vastutav liikmesriik ei täida oma kohustust austada põhiõigusi, tekib küsimus, millel see usaldus siis põhineb.

- 19 Esiteks küsitakse, kas juhul, kui on tuvastatud, et vastutav liikmesriik on raskelt ja süstemaatiliselt rikkunud kolmandate riikide kodanike mitut põhiõigust, tuleb üleandmine sellele liikmesriigile juba sellel põhjusel keelata. Kui vastus sellele küsimusele on eitav, tekib seejärel küsimus, kas hinnates, kas tegemist on olukorraga Dublini määruse artikli 3 lõike 2 tähenduses, tuleb endiselt lähtuda omavahelisest vastastikusest usaldusest.
- 20 Rechtbank soovib teada, kas väljendit „[kohtlemine] liikmesriikides“, mida Euroopa Kohus kasutab kohtuotsuse Jawo punktis 82, tuleb mõista kui „liikmesriikides ja/või liikmesriikide poolt“. Juhul kui seda väljendit tuleb tõlgendada kitsalt tähenduses „liikmesriigi territooriumil“, siis võtab see harta artiklitelt 18 ja 19 ning Dublini määruse artikli 3 lõikelt 1 tähenduse. Kui varjupaigataotlejaid hoitakse liikmesriikide territooriumilt eemal, ei saa nimelt toime panna rikkumist „liikmesriikides“.
- 21 Dublini määruse põhjendus 32 näib viitavat sellele, et kohustus austada põhiõigusi tekib kohe, kui varjupaigataotleja kuulub liikmesriikide (jurisdiktsiooni või) mõju alla, ja mitte alles pärast seda, kui ta on liitu tegelikult sisenenud. Teistsugune tõlgendus kahjustab harta ja Dublini määruse artikli 3 lõike 1 soovitatavat toimet, kuna liikmesriik võib vastutusest seoses kolmanda riigi kodanikuga vabaneda, kui see tegelikult takistab tal riiki siseneda.
- 22 Lisaks võib üleandmine olla vastuolus Dublini määruse artikli 3 lõikega 2. Viidatud sätte kohaldamisel tuleb kontrollida, millisesse olukorda satub taotleja pärast üleandmist. Eelnimetatud kohtuotsuse punkti 82 kohaselt, mis vastab Dublini määruse põhjendusele 32, peab rahvusvahelist kaitset taotlevate „isikute kohtlemine“ olema muu hulgas kooskõlas harta ja EIÕK nõuetega. Seega on ilmselge, et vastastikuse usalduse põhimõtte ulatus ja ajavahemik, mille jooksul peavad liikmesriigid oma kohustusi täitma, ei piirdu üleandmisele järgneva ajavahemikuga ega pelgalt harta artikli 4 järgimisega.
- 23 Rechtbank (esimese astme kohus) soovib Euroopa Kohtult teada, kui kitsalt tuleb tõlgendada Dublini määruse artikli 3 lõiget 2 ja kas arvesse tuleb võtta ainult harta artikli 4 või kõigi põhiõiguste järgimist.
- 24 Lisaks palub Rechtbank (esimese astme kohus) selgitada küsimust, kas põhiõiguste rikkumise ohu ulatust pärast üleandmist mõjutavad ka taotleja või kolmanda riigi kodanike suhtes enne üleandmist üldiselt toime pandud rikkumised. Erinevalt direktiivist 2011/95 ei sisalda Dublini määrus nimelt ühtegi sätet, mille kohaselt räägib varasem tagakiusamine selgelt selle kasuks, et taotleja kartus on põhjendatud.
- 25 Käesolevas asjas tehti üleandmisotsus pärast seda, kui oli sõlmitud vastutuse tunnustamise kokkulepe. See annab Madalmaade õiguspraktika kohaselt tagatise, et ei rikuta harta artiklit 4. Rechtbank (esimese astme kohus) tõstatab küsimuse, kas see kehtib ka Poolas kujunenud olukorras.

- 26 Madalmaade antud tõlgendusest sellele kokkuleppele tuleneb, et kokkuleppe sisu ja ulatus lähevad kaugemale sellest, mida on liidu seadusandja soovinud Dublini määruse artiklis 18. Viidatud säte tagab nimelt varjupaigataotleja vastuvõtmise või tagasivõtmise, kuid ei taga varjupaigataotluse läbivaatamist. Seetõttu palub Rechtbank (esimese astme kohus) Euroopa Kohtul täpsustada ka vastutuse tunnustamise kokkuleppe ulatust.
- 27 Lisaks tekib küsimus, milline tähtsus on vastutava liikmesriigi hoiakul. Euroopa Kohus on selle kohta kohtuotsuse Jawo punktis 92 märkinud, et asutuste vastumeelsuse korral peavad üleandmist takistavad puudused saavutama „[selle] olulisuse määr[a]“.
- 28 Rechtbank (esimese astme kohus) märgib, et selline vastumeelsus on praegu Poolas olemas. Juhul kui Poola asutuste hoiak muutub enne Rechtbanki (esimese astme kohus) lõplikku otsust, küsib Rechtbank, kas see olulisuse määr on madalam, kui asutuste vastumeelsus on kadunud. Varjupaigataotleja jaoks on siiski vähetähtis, kas tema põhiõiguste rikkumine põhineb vastutava liikmesriigi vastumeelsusel või suutmatusel. Õiguslikust aspektist ei saa ka kolmandate riikide kodanike, eelkõige ukrainlaste, suur rändevoog ja sellega seotud praktilised probleemid olla põhjendus, millele tuginedes loobutakse täitmast liidu õigusest tulenevaid kohustusi austada põhiõigusi. Lõppude lõpuks sisaldab Dublini määruse artikkel 33 „varajase hoiatamise, valmisoleku ja kriisiohje mehhanismi“ nii suure pagulaste sissevoolu jaoks. Poola ei ole aga seda mehhanismi aktiveerinud.
- 29 Rechtbanki (esimese astme kohus) esitatud küsimused puudutavad erinevalt kohtuasjadest C-254/21, C-228/21, C-297/21, C-315/21 ja C-328/21 olukorda, kus võimalikus vastutavas liikmesriigis esineb enne üleandmist tõsiseid puudusi seoses liikmesriigile liidu õigusest tulenevate kohustustega järgida põhiõigusi, mistõttu ei tegutse liikmesriik õiguslike nõuete raames, vaid rikub neid. Küsimused puudutavad üksnes seda, kas üleandmine tuleb täielikult keelata, ja teise võimalusena, kas vastastikuse usalduse põhimõtte tuleb vastutava liikmesriigi kindlaksmääramisel kohaldamata jätta, kui enne üleandmist on rikutud põhiõigusi või üldiselt kolmandate riikide kodanike õigusi.
- 30 Kui üleandmine ei ole juba neil asjaoludel välistatud, tekib järgnevalt küsimus, kas liikmesriik, kes soovib taotleja üle anda, võib tugineda vastastikuse usalduse põhimõttele või peab ta liidu õiguse kohaselt ise kõrvaldama kõik kahtlused selle suhtes, et pärast üleandmist rikutakse harta artiklit 4, või siis tõendama, et seda ei juhtu.
- 31 Viidates 16. veebruari 2017. aasta kohtuotsusele C. K. jt (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127) ning Euroopa Inimõiguste Kohtu 18. novembri 2021. aasta otsusele kohtuasjas M. H. jt vs. Horvaatia (kohtuasjad 15670/18 ja 43115/18, CE:ECHR:2021:1118JUD001567018) soovib Rechtbank (esimese astme kohus) Euroopa Kohtult teada, kas juhul, kui taotleja esitab objektiivsed tõendid põhiõiguste tõsiste rikkumiste kohta, mis on toime pandud enne üleandmist, on

- üleandva liikmesriigi kohustus välistada, et see üleandmine kujutab endast tegelikku harta artikli 4 rikkumise ohtu, ning kõrvaldada sellest tulenevalt kõik tõsised kahtlused selle kohta, kas hartaga tagatud põhiõigusi austatakse pärast üleandmist.
- 32 Tõendamiskoormise ümberpööramine vastab liikmesriikide kohustustele. Pealegi on liikmesriikidel seda tõendamiskohustust hõlpsam täita kui taotlejal. Vastutuse tunnustamise kokkuleppega on juba tagatud, et vastutav liikmesriik täidab talle Dublini määruse artiklist 18 tulenevaid kohustusi. Lisaks võiks nõuda sõnaselgeid tagatisi, mis muu hulgas puudutavad pärast üleandmist toimuvat vastuvõtmist, ning hinnata, mil määral peetakse neist tagatistest kinni. Kuna varjupaigataotleja ei saa ise nõuda, et liikmesriik tagaks, et tema põhiõigusi pärast üleandmist ei rikuta, tähendab see põhimõtte, et selliste rikkumiste korral peab varjupaigataotleja võtma pärast üleandmist ühendust vastutava liikmesriigi ametiasutustega, ehk et ta peab kõigepealt selle rikkumise all kannatama, isegi kui üleandev liikmesriik teadis või oleks pidanud teadma varasematest põhiõiguste rikkumistest. Seega küsib Rechtbank (esimese astme kohus), kas üleandev liikmesriik peab – taotleja puhul, kes ei suuda usutavalt tõendada, et tema põhiõigusi võidakse rikkuda, sellises olukorras nagu Poola puhul – tulema vastu selles osas, et ta nõuab individuaalseid tagatisi.
- 33 Juhul kui Euroopa Kohus tõlgendab liidu õigust selliselt, et üleandval liikmesriigil ei ole sõltumata varasematest muude kui harta artiklis 4 sätestatud põhiõiguste rikkumistest vastastikuse usalduse põhimõtte kohaselt täiendavat põhjendamis- ja läbivaatamiskohustust, tekib küsimus, kuidas saab taotleja tõendada, et üleandmine on vastuolus Dublini määruse artikli 3 lõikega 2.
- 34 Samuti soovib Rechtbank (esimese astme kohus) teada, milliseid nõudeid ja millist kriteeriumi tuleb kohaldada tõenditele, mille taotleja esitab selleks, et põhjendada oma kartust, et pärast üleandmist satub ta harta artikliga 4 vastuolus olevasse olukorda. Rakendusmääruse (EL) nr 118/2014 II lisas ei ole nimelt loetletud ühtegi tõendit seoses Dublini määruse artikli 3 lõike 2 ja artikli 17 lõike 1 kohaldamisega.
- 35 Arvestades Dublini määruse lähtekohta, nimelt seda, et erandi puudumise korral korraldatakse isiklik vestlus, et teha kindlaks vastutav liikmesriik, peaks oluline olema taotleja avaldus oma kogemuste kohta vastutavas liikmesriigis. See avaldus võib nimelt sisaldada pidepunkte, millele tuginedes tuleb üleandmine Dublini määruse artikli 3 lõike 2 alusel keelata, või millele tuginedes võtab liikmesriik, kes peab kindlaks määrama vastutava liikmesriigi, varjupaigataotluse läbivaatamise üle.
- 36 Sellise tõlgenduse õigsus tähendab, et kontrollida tuleb taotleja avalduse usutavust. Euroopa Kohtul palutakse seda selgitada ja märkida, milliseid nõudeid võib taotlejale kehtestada. Rechtbanki (esimese astme kohus) arvates ei või need nõuded siiski olla nii kõrged, et nende täitmine oleks taotleja jaoks võimatu.

- 37 Dublini menetlustes põhinevad varjupaigataotlejate varasemad kogemused sageli „negatiivsetel asjaoludel“, nagu menetluses osalemise või vastuvõtmise takistamine. Sedalaadi rikkumisi on eriti raske tõendada, seda enam, et üldjuhul ei väljastata selle kohta ühtegi dokumenti. Seetõttu tuleb ka selgitada, milliste tõenditega saab taotleja põhjendada oma väidet, et üleandmine on vastuolus Dublini määruse artikli 3 lõikega 2, ning millised nõuded ja milline tõendamisstandard on kohaldatav taotleja enda esitatud avalduste suhtes.
- 38 Samuti tuleb selgitada, kas liikmesriikidel on direktiivi 2011/95 artiklis 4 sätestatuga sarnane koostöökohustus ja kas üleandev liikmesriik peab sellises olukorras, nagu on kujunenud Poolas, kompenseerima taotleja esitatud tõendeid, et uurida, kas tuleb lähtuda sellest, et kaebaja põhiõigusi rikutakse pärast üleandmist.
- 39 Lisaks juhib Rechtbank tähelepanu sellele, et ei ole päris selge, kuidas on Poolas tõhusalt tagatud õigus pöörduda kohtusse, kuna tagasisaatmised ei põhine haldusotsustel ja toimepandud rikkumised jäävad karistamata, kuna tagasisaatmised on seadusega ette nähtud.
- 40 Neil asjaoludel küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas tõhusa õiguskaitsevahendi puudumisel kannab üleandev liikmesriik suuremat tõendamiskoormist ja peab olema veel enam veendunud, et taotleja põhiõigusi pärast üleandmist ei rikuta.
- 41 Arvestades suurt hulka sarnaseid kohtuasju, mille menetlemist ei saa peatada kuni Euroopa Kohtu otsuse tegemiseni, taotleb Rechtbank (esimese astme kohus) käesoleva kohtuasja lahendamist Euroopa Kohtu kodukorra artiklis 105 ette nähtud kiirendatud menetluses.